O‘ZBEKISTON REPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

“O‘ZBEK XALQ MUSIQA SAN’ATI VA IJODIYOTINING TARIXIY ILDIZLARI, ZAMONAVIY TARAQQIYOT TENDENSIYALARI”

mavzusidagi respublika ilmiy-nazariy anjuman materiallari

2023-yil 23-sentabr

Бухоро – 2023

O‘zbek xalq musiqa san’ati va ijodiyotining tarixiy ildizlari, zamonaviy taraqqiyot tendensiyalari” // Mavzusidagi respublika ilmiy-nazariy anjumani. Buxoro “Durdona” nashriyoti, 2023.

Anjumanning dasturiy qo‘mitasi

O.X. Xamidov	BuxDU Universitet rektori, rais;
T.H. Rasulov	BuxDU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, rais muovini;
A.R. Zokirov	O‘zMMSI O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
F.N.Nurulloyev	Ilmiy tadqiqot va innovatsion faoliyatni rivojlantirish departamenti boshlig'i
S.S.Azimov	BuxDU San’atshunoslik fakulteti dekani.
T.I. Rajabov	BuxDU Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi mudiri.
D.Yu.Ro‘ziyev	Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi professori, a’zo;
B.I.Mustafoyev	Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi dotsenti, a’zo;
O.M.Axmedova	Yu.Rajabiy O‘zMMSI Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, f.f.n., professor v.b
A.S.Sunatillayev	Yu.Rajabiy O‘zMMSI O‘zbek milliy musiqa san’ati instituti Ilmiy tadqiqotlar, innovatsiyalar va ilmiy-pedagogik kadrlar tayyorlash bo’lim boshlig’i.

Anjumanning tashkiliy qo‘mitasi:

1.	T.H. Rasulov	BuxDU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, rais;
2.	O.I. Karimov	BuxDU Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi dotsenti;
3.	O‘.U. Rashidov	BuxDU Moliya va iqtisodiyot ishlari bo‘yicha prorektor, a’zo;
4.	F.N. Nurulloyev	BuxDU Ilmiy tadqiqot va innovatsion faoliyatni rivojlantirish departamenti boshlig‘i, a’zo;
5.	Sh.B.Nurlibayevna.	Yu.Rajabiy O‘zMMSI “O‘zbek maqomi tarixi va nazariyasi” kafedrasi mudiri
6.	T.I. Rajabov	BuxDU Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi mudiri.
7.	R.I.Oripova	Yu.Rajabiy O‘zMMSI O‘zbek milliy musiqa san’ati instituti “Tillar, ijtimoiy-gumanitar fanlar va jismoniy madaniyat” kafedrasi mudiri
8.	Sh.X.Kamolov	BuxDU Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi katta o’qituvchisi, a’zo;

Mas’ul muharrir:

B.I.Mustafoyev — Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi dotsenti

Taqrizchi:

D.Yu.Ro‘ziyev — Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi professori

Shu nuqta nazardan aytish mumkinki, musiqani oʻrganish, u bilan ijodiy munosobatga kirishish holatlari oʻz oʻrnida musiqachuniung faolligi natijasida sodir boʻladi.

Oʻquv dasturiga kiritilgan materiallar, shu jumladan, qoʻshiqlarning har biri oʻquvchilarning musiqiy va insoniy madaniyatini boyitib borishga da’vat etadi, albatta. Lekin oʻqituvchi musiqa darsiga har doim ham musiqa asari faqat oʻrganish ob’ekti boʻladigan oʻquv materiali sifatida emas, balki oʻquvchilarning his-tuygʻularini shakllantiradigan vosita sifatida taqdim etilishi kerak. Oʻqituvchi har bir musiqa darsining rejasini tuzganda uning maqsadi va vasifasini mavzu talablari asosida ishlab chiqishi lozim.

Xulosa oʻrnida shuni aytish lozimki, musiqiy-pedagogik jarayon ta’lim-tarbiya masalalarini qamrab olishi va shular orqali oʻquvchilarda estetik idrok, taqdimot, estetik his-tuygʻuni rivojlantirib borishi kerak. Shundagina oʻquvchilar xotirasida hissiy tajribalar toʻplanadi, musiqa asralari, janrlarini taqqoslash, ularni tahlil qilish, umumlashtirish malakalari rivojlanadi.

Foydalangan adabiyotlar roʻyxati:

1.Ramazanova O. K., Shukurov M. Historical development of status. – 2022.

2. Ramazanova U. H., Muhamadova M. The spiritual impact of traditional sound exercises on the minds of students. – 2022.

3. Kholmurodovna, Ramazonova Oghiloy, and Makhliyo Jamilovna Esanova. "The Importance of Imagination and Perception in Traditional Singing Performance." *Pioneer: Journal of Advanced Research and Scientific Progress* 2.2 (2023): 73-74.

4. Kholmurodovna, Ugiloy Ramazonova. "Formation of publicistic performing skills in singing." (2021).

5. Azimovna S. M. et al. THE BUKHARA PERFORMANCE STYLE IS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF MORAL QUALITIES OF TEENAGERS //Zeta Repository. – 2023. – T. 4. – №. 04. – С. 1067-1071. Ramazanova O. K., qizi Mustaqimova G. G. Formation and Development of National Musical Traditions //european journal of innovation in nonformal education. – 2022. – T. 2. – №. 1. – С. 336-339.

MUSTAQIL ISHLARNI BAJARISHDA TALABALARNING KREATIV YONDASHUVI

Mirshayev Ulug’bek Muzafarovich
Buxoro davlat universiteti Musiqa ijrochiligi va madaniyat kafedrasi katta o’qituvchisi

Buxoro ixtisoslashtirilgan san’at maktabi Musiqa nazariyasi kafedrasi bosh o’qituvchisi

Musiqachilarni tarbiyalash bilan bogʻliq boʻlgan faoliyatlar orasida talabalar mustaqil ta’lim eng muhim element yoki (jarayon) boʻgʻin hisoblanadi. Koʻpincha musiqa san’atida muvaffaqiyat aynan shu bilan belgilanadi. Ammo bu san’at sohasida musiqiy pedagogika nazariy jihatdan kam rivojlangani koʻrinib turadi. Ilmiy-pedagogik, uslubiy va ilmiy adabiyotlarning tahlili shuni koʻrsatsdiki, musiqachilarni oʻz ustida mustaqil islashga tarbiyalash, oʻqituvchi tomonidan belgilangan maqsadlarga erishishdagi muammolarini tor doirada hal qilish tendensiyasi barqarorligini koʻrsatadi. Koʻpincha talabalarga berilgan topshiriqlar yordamchi xarakterdagi amaliy vazifalarni bajarishga qaratilgan. Musiqachilarni oʻz ustida mustaqil islashga tarbiyalash muammosiga musiqiy pedagogikada yetarlicha baho berilmagan.

Yuqoridagilar yosh musiqachilarning mustaqil oʻz bilimlarini oshirishi notoʻgʻri olib borilayotganligini koʻrsatadi. Albatta, musiqachilarni tayyorlash jarayonida duch kelagan qiyinchiliklar obyektiv holatdir. Biroq, ularning engib oʻtish mustaqil oʻz ustida ishlash koʻnikma va malakalarini shakllanishini ta’minlashda talabalarning maxsus tayyorgarlikdan oʻtishiga ehtiyoj borligi namoyon boʻladi. Albatta, yosh musiqachilarni mustaqillikka, mustaqil oʻz ustida ishlashga tarbiyalash oson ish emas. Ammo professor-oʻqituvchi va talabaning bir istagi bilan ushbu muammoni hal etish etarli emasligi aniq. Bu ishda muvaffaqiyat qozonish uchun, talabaning mutaxassis sifatida rivojlanishi bilan bogʻliq hodisalar va oʻz ustida mustaqil ishlash malakalarni shakllantirish jarayonini tezlashtiradigan metodologiyalarni ishlab chiqish,

mustaqil ravishda shug‘ullanishning butun davrini qamrab oluvchi bir qator juda aniq muammolarni hal qilish zarur.

Lekin birinchi navbatda, mustaqil ishlash, uning muvaffaqiyatini ta’minlovchi mexanizmlarni aniqlash, ularning funksional xususiyatlarini oydinlashtirish, musiqachining mustaqilligini, shu jumladan zarur ta’lim shakllaridan foydalanish, qulay sharoitlarni o‘rganish, mustaqil ishlash jarayonini tashkil etish va amalga oshirishga to‘sqinlik qiladigan sabablarni aniqlash kerak. Musiqachilarni kasbiy tayyorgarli bo‘yicha adabiyotlar tahlili shuni ko‘rsatadiki, keng doiradagigi musiqiy pedagogika amaliyotida yosh musiqachilarning mustaqil o‘z ustida ishlashi muammosiga munosabat o‘zgardi. Bir tomondan, musiqachilarga qo‘yiladigan yuqori talablar ularning o‘z ustida ishlashi majburiyligini nazarda tutgan bo‘lib, bu ayniqsa 17-19-asrlarda maktablarda yaqqol namoyon bo‘lgan.

kkinchi tomondan, musiqachilarning noto‘g‘ri shakllanishidan qo‘rqib o‘qituvchilar o‘quvchilarga uy vazifasini berishdan qochishardi. “Ko‘pgina o‘qituvchilar o‘quvchilarga uy vazifasini berishdan qochishadi. Hatto iqtidorli, professional talabalar ham vaqti-vaqti bilan o‘qituvchilari bilan masq qilib ta’lim oladi”, deb ta’kidlagan A. Menabeni.Bundan xulosa qilib musiqachilarni uzluksiz pedagogik nazoratsiz tarbiyalash mumkin emas degan fikr ilgari surilgan.

Shu bilan birga, mustaqil ta’lim, o‘z ustida mustaqil ishlashning afzalliklari mutlaqo aniq. Musiqachini tayyorlash uzoq va murakkab jarayon ekanligini tushunishingiz kerak va uni amalga oshirishda tizimli yondashuvdan foydalanish maqsadga mufofiq. U muvaffaqiyatli ijrochilik faoliyatini ta’minlovchi ta’limning turli qirralarini qamrab oladi. Uni amalga oshirish uchun musiqachining nafaqat shaxsiy fazilatlarini rivojlantirish, balki ularni o‘zlashtirish kerak bo‘lgan turli ijodiy va ijro mahorati va qobiliyatlari shakllantirish darkor.

Mustaqil ta’lim, ta’lim jarayonning eng muhim qismi bo‘lib, cheklangan doiradagi muammolarni hal qilish uchun mo‘ljallangan bo‘lishi kerak emas. Shu munosabat bilan A.G.Menabenining "Uzoq muddatli majburiy texnik mashqlarni qisman mustaqil ta’limga o‘tkazish ijrochilik mahotatini rivojlantirish hamda ko‘nikma va malakalarining shakllanishi jarayoni sur’atini tezlashtiradi va auditoriya mashg‘ulotida vaqtni tejab ijrochilik mahoratini chuqurroq egallashga imkon beradi” – degan fikrini mustaqil ta’limda faqat texnik mashqlarni bajarish kerak deb tushunish kerak emas.

Mustaqil ta’limdan olinadigan foyda universal xarakter ega ekanligini ta’kidlash kerak. Biz mustaqil ta’limda qo‘llaniladigan asosiy uchta yo‘nalishni tavsiflashimiz mumkin:

- texnik mahoratni rivojlantirish;
- musiqiy asarlarni o‘rganish va ijro etish va;
- musiqiy badiiylikni rivojlanish, ijodkorlikni rivojlantirish.

Eng avvalo, mustaqil ishlashga to‘sqinlik qiladigan obyektiv sabablarni ta’kidlash zarur. Ularni musiqachilarning mustaqil ishlashga tayyorligini belgilovchi shaxsiy xususiyatlarga va uni amalga oshirish jarayonini belgilovchi tashkiliy xususiyatlarga bo‘lish mumkin. Ushbu xususiyatlardagi muammoni tahlil qilib, bir necha avlodni qiynab kelayotgan “qachon, qaysi vaqtdan boshlab va qay darajada musiqachilarnii mustaqil o‘z ustida ishlash amaliyotiga jalb qilish tavsiya etiladi” – degan savolga javob berish mumkin bo‘ladi.

V. Sradzhev, O. Sradzheva va T. Korotnevalarning monografiyasida ushbu jarayonga to‘sqinlik qiladigan omillar batafsil keltirilgan. To‘g‘ri undagi muammolar mustaqil ta’limni o‘quv jarayoniga integratsiya qilish emas, balki musiqachlarni tarbiyalashning qiyinligi va ularni shaxs sifatida mustaqilligini tarbiyalash xususiyatlari nuqtayi nazaridan qaraladi. Bunda harakat ketma-ketligini ta’kidlaydigan hamda talab qiladigan o‘ziga xos mantiq bor. Beixtiyor savol paydo bo‘ladi, “qanday qilib o‘quv jarayoniga mustaqil ta’limni kiritish kerak?” agar talabalar bunga tayyor bo‘lmasa.

Monografiyada mualliflar o‘zi ustida mustaqil ishlash muammosining to‘rtta shart-sharoitlarini belgilaganlar:

Birinchidan - mustaqil ishning mazmun-mohiyatini anglash va tahlil qilish imkonini beradigan rivojlangan musiqiy va badiiy mahoratga ega bo‘lish zarur. Musiqachi, hatto

boshlang‘ich bosqichda ham hech bo‘lmaganda mustaqil ta’lim bilan bog‘liq asosiy masalalarni tushuna olishi kerak. Shuni inobatga olish kerakki, fikrlash jarayonini bir soat va bir kechada shakllanmaydi. Uning samaradorligi keng bilimlar, ulkan ko‘nikmalar miqdori, shuningdek, musiqachining o‘ziga xos shaxsiy psixofiziologik xususiyatlarini bir butunga birlashtirilganligi bilan belgilanadi. Shuning uchun, musiqiy va badiiy tafakkurni shakllantirishdagi noaniqlik va murakkablik musiqachining mustaqil o‘z ustida ishlay olmasligiga obyektiv sabab bo‘lib xizmat qilishi mumkin;

Ikkinchidan - Musiqachining musiqiy tafakkurini shakllanishiga o‘quv jarayonining o‘ta murakkabligi ham ta’sir ko‘rsatadi. “Qisqa vaqt ichida talabalar kasbining asosini tashkil etadigan asosiy bilim, ko‘nikma va malakalarning butun tizimini egallashi kerak boladi”. Musiqachini tarbiyalash bu shunday fazilatlarning butun bir majmuasiki - u turli xil mutaxassislik fanlarining o‘zaro aloqadorligi natijasida rivojlanadi va mutaxassis bo‘lib yetishiga xizmat qiladi. Musiqachi nafaqat o‘z mutaxassisligi bo‘yicha bilimlarni egallashi, balki undan tashqari u musiqiy-nazariy bilimlarini rivojlantirishi, fortepianoda chalishni, qo‘shiq aytishni, sahna madaniyati va harakatlari chuqur o‘rganishi kerak. Bunday aniq kompleks vazifalarni bajarish nafaqat harakat, balki juda ham ko‘p mahsaqqat vaqt talab qiladi;

Uchinchidan - obyektiv xarakterga ega bo‘lgan ta’limning dastlabki bosqichida mustaqil o‘z ustida ishlash mexanizmining tashkil etimaganligidadir. Buning uchun obyektiv shartlar haqiqatan ham mavjud. Bunga bir nechta dalillar keltiramiz. Mashg‘ulotlar davomida ijrochi o‘zini yaxshi eshitmaydi. Bu akustika bilan bog‘liq. Bu mashg‘ulotning borishiga tubdan xalaqit beradi, natijada musiqachi o‘z ijrosining baland yoki past dinamikada borishini aniq idrok eta olmaydi va tahlil qila olmaydi. Tabiiyki, bunday vaziyatda faqat o‘qituvchi talabaga samarali yordam berishi mumkin. Obyektiv ravishda talaba mashg‘ulatda o‘qituvchi borligini haqiqiy his qiladi hamda mashg‘ulotda o‘qituvchidan foyda ko‘rishini va ijrosida rivojlanish dinamikasini borligini qayd etadi. Natijada talabada “mashg‘ulotlarni faqat o‘qituvchi rahbarligi ostida olib borish kerak” degan ishonch shakllanadi va mustaqil izlanish faqat zarar keltiradi deb o‘laydi. Bu argument mustaqil o‘z ustida ishlashni rad etishga sabab bo‘ladi.

Musiqachida mustaqil o‘z ustida ishlashga to‘sqinlik qilayotgan oxirgi sabab bu yakuniy maqsadining noaniqligi bo‘lib xizmat qiladi. Musiqa maktablari, hatto oliy ta’limdagi boshlang‘ich kurslarda talabalar kelajakdagi ish faoliyatlarda ularga qo‘yiladigan haqiqiy talablar qandaq bo‘lishi haqida juda mavhum fikrlarga ega. Aniq yakuniy maqsadlarsiz, yosh musiqachilar tegishli talab va vazifalarni bajara olmaydilar. Shuning uchun ularning barcha umidlari o‘qituvchida bo‘lib, har kuni o‘qituvchining ko‘rsatmalarga rioya qilib, uning nazorati ostida mashq qilishga ko‘nikib qolishadi. Bu esa talabalarda yangi g‘oya, tashabbuskorlik va ijodkorlikni so‘ndiradi. Vaqt o‘tishi bilan bu holat nafaqat odatiy, balki allaqachon "qulay"holatga aylangan bo‘ladi. Yosh musiqachilar bunday munosabatni umr bo‘yi saqlab qolishi mumkin. Bunday munosabat o‘qituvchi va talabalar ongida ularning mustaqil o‘z ustida ishlashi zarur emasligi haqidagi fikrni shakllanishiga hamda mustaqil ta’limdan voz kechishga olib keladi.

Xulosa qilib aytganda, mustaqil ishlarni bajarishda kreativ yondashuv pedagogik ahamiyatga molik masalalardan biri ekanligini inobatga olib, har bir professor-o‘qituvchi o‘z mutaxassisligi bo‘yicha ta’lim berishda, talabalarning mustaqil ishlarini nazorat qilishga alohida e’tibor qaratishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Юй Пин. Организация самостоятельной работы вокалиста в процессе обучения сольному пению (На примере освоения распевок при обучении академическому пению китайских вокалистов) Россия. Белгород 2023.

2. Менабени А.Г. Самостоятельная работа студентов при обучении сольному пению. // Вопросы вокальной педагогики. /Сб. стат. - М.: Музгиз, 1976. - № -5. - С.247-261.

3. Сраджев В., Сраджева О., Коротнева Т. Развитие самостоятельности мышления в классе сольного пения. – М.: ООО Прогресс, 2011. – 211 с

T.D.Muxamedov, Samandarova Madina G‘ayrat qizi. BAXSHICHILIK SAN’ATI – UMUMINSONIY QADRIYAT..62
Hayitov Zafar Soatovich. Qashqadaryo-Surxondaryo doston ijrochilik an’analari.......................64
Umurova Ma‘rifat Yoshiyevna. Xalq qo‘shiqlari vositasida o‘quvchilarning ma‘naviy-axloqiy fazilatlarini shakllantirish dolzarb pedagogik muammo sifatida 67
Ayapov Salamat Baxiyevich. Qobiz saz áspabi haqqinda áńiz ápsanalar....................................71
Samiyeva Mehriniso Azimovna. Musiqiy ta’lim jarayonida mahalliy “Buxoro ijrochilik uslubi”ni o‘rgatishning o‘ziga xosligi...73
Д.Н.Обидов. МУСИҚИЙ МЕРОС ВА ЖОНЛИ УРФ-ОДАТЛАР 75
Abdumannatova Aziza Abdumajit qizi. BO`LAJAK MUSIQA O`QITUVCHILARIDA XALQARO MAQOM, BAXSHICHILIK, FOLKLOR SAN’ATI VOSITASIDA TOLERANTLIKNI RIVOJLANTIRISH 77
Ozoda Latipova, Karimov Saxob. MUSIQA MADANIYATI TARIXI XALQIMIZ O‘TMISH TARIXINING AJRALMAS QISMI SIFATIDA...80
Rahimov Oybek Takilovich. Rubobda ijro etish mahoratini rivojlantirish usullari......................83

3-SHO‘BA. OLIY VA UMUMTA’LIM TIZIMIDA MUSIQA MADANIYATI TA’LIMINING TARAQQIYOT TENDENSIYALARI...85
Ro‘ziyev D.Yu. Musiqa o‘qituvchisining muloqot san’ati, tashkilotchilik qobiliyati va tadqiqot ko‘nikmalarini egallashi..85
E.K.Djalilov. XALQ QO‘SHIQLARI ORQALI O‘QUVCHILARNING MA’NAVIY-AXLOQIY FAZILATLARINI SHAKLLANTIRISH. 88
B. Mustafoyev. MAKTABDA MUSIQIY-PEDAGOGIK JARAYONNI TASHKIL ETISH VA SAMARALI BOSHQARISHDA FAN O‘QITUVCHISINING FAOLIYATI 90
Sh.N.Omanqulova. BO‘LAJAK MUSIQA TA’LIMI O‘QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENTLILIGINI CHOLG‘U IJROCHILIGI ASOSIDA RIVOJLANTIRISH...............92
G.M.Davronova. Musiqiy ta'lim-tarbiyasi vositasida shaxs ma'naviy salohiyatini shakllantirish va takomillashtirishning ijtimoiy mexanizmlari. 94
Nurullayev F.G. MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARNING MUSIQIY FAOLIYATI97
Oripova Ra’no Ibrohimovna. O‘QUV-TARBIYA JARAYONIDA MILLIY VA UMUMINSONIY QADRIYATLAR USTUVORLIGINING MOHIYATI.............................100
Ходжаев Б.Қ., Ходжаев Б.Б. Мусиқа маданияти таълими воситасида ўқувчиларда ватан ифтихори туйғусини шакллантиришнинг айрим йўллари..104
I. F.Qayumov. YOSHLAR MA’NAVIYATINI RIVOJLANTIRISHDA MUSIQANING ADABIYOT BILAN BOG‘LIQLIGI 106
Ramazonova O‘g‘iloy Xolmurodovna. Musiqiy-pedagogik jarayon va ta’lim-tarbiya masalalari 107
Mirshayev Ulug’bek Muzafarovich. MUSTAQIL ISHLARNI BAJARISHDA TALABALARNING KREATIV YONDASHUVI 109
VYST CHOLG‘U IJROCHILIGI MASHG‘ULOTLARIDA TA’LIM VA TARBIYANING MUSHTARAKLIGI Hamroqulov N. B..112
Hasanov Halim Ravshanovich. Musiqa madaniyati darslarini o‘qitishda fanlararo aloqadorlik (“Ona tilim” qo‘shig‘ini o‘rgatish misolida)..114
Matyakubova Umida Gayibayevna, Matyakubov Ergash G`ayibayevich. “O‘QUVCHILARDA MUSIQA DARSLARI VOSITASIDA AXLOQIY QADRIYATLARNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK ASOSLARI”..115
Imomnazarova Aziza Rustamovna, Hamrayeva Umida Shonazarovna. MAKTAB MUSIQA TA’LIMIDA FORTEPIANO CHALISHGA O‘RGANISH USLUBLARI 117
Musurmonova Durdona Shukur qizi, Hamrayeva Umida Shonazarovna. FORTEPIANO SINFIDA MUSIQA ASARI USIDA ISHLASHNING ASAOSIY VAZIFALARI..................119
Hamrayeva Umida Shonazarovna. FORTEPIANO MASHG‘ULOTLARIDA ANSAMBLLIK USTIDA ISHLASH USLUBLARI...121

Абдуллаев Сухроб Сайфуллаевич. ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ РИСУНКУ СТУДЕНТОВ ПЕРВОГО КУРСА НАПРАВЛЕНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ «ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОЕ ИСКУССТВО И ИНЖЕНЕРНАЯ ГРАФИКА»............................172
Azimova Muhayyo Barotovna. BUXORO ANANAVIY ZARGARLIK SAN’ATI. ALISHER XAYDAROV IJODI...174
G.R. Ostonova. Tasviriy san’atda qobiliyat va ijod psixologiyasi...176
Bakayev Shodijon Shokirovich. BUXORO ME`MORCHILIK MAKTABINING XVI ASRDAGI TADRIJI VA O`ZIGA XOSLIGI. 178
Avliyakulova Nafisa Muzafarovna. BO’LAJAK O‘QITUVCHILARNI INNOVATSION FAOLIYATGA TAYYORLASH KONSEPSIYASINI YARATISHDA O‘QITUVCHI SHAXSINI SHAKLLANTIRISH..181
Jumayev Qoryog ‘di Jo‘rayevich. P.P. Benkov o ‘zbek rangtasvirining asoschisi.....................183
Ёдгоров Н.Ж. Бухоронинг маданий тарихий меросини асращдаги муаммолар ва ечимлар...185

PROFESSOR BAXROM XUDOYNAZAROVICH MADRIMOV XOTISASIGA BAG`ISHLANGAN MAQOLALAR...187
Иноятов С.И. Хоразму Бухорони якқадам қилган забардас санъатшунос олим 187
С.Қ.Қаҳҳоров. Кўҳна Хиванинг севимли фарзанди эди…..188
Дурдимурод Дурдиев. Меҳнаткаш олим, моҳир педагог, самимий инсон эди…...............189
С.Ф. Абдуллаев. Волшебная сила музыки..189
Тўхтасин Ибодович Ражабов. Устозлик буюк мақом..192
Баротов Ш.Р. Саодатли санъаткор ва иқтидорли олим эди... 193
Б. Мустафоев. Самимий дўст, бағри кенг устоз ва фидойи раҳбар эди...........................194
А.М.Кадиров. Хоразмнинг илм-маърифатли фарзанди эди... 195
Мухторов Э.М. Хоразм мусиқа санъатини Бухорога олиб кирган олим............................197
Азимов Санжар Самадович. Мардлик, садоқат феълида бор...198
Аскар Хидиров. Икки юрт фарзанди..199
Said Bolta-Zoda Saidiy. Hamkasblar do‘sti, shogirdlarning muhtaram ustozi edi!...................199
Давлатназар Юсупов. Шогирдлар камоли - устоз қувончи 200
Рахимов Б. Садоқатли дўст инсон ҳаётининг мустаҳкам таянчи.......................................201
Мухамедов Тўлқинжон Джураевич. Санъатни илмга боғлаган олим 202
Ш.У.Норова. Ko’hna Xorazmdan yangragan sado...204
Қодирова Машҳура. Санъат фидойиси эди... 205
A.A.Xaydarov. Sermahsul musiqashunos olim 205
Umurova Ma‘rifat Yoshiyevna. Sharafli maqsadlarga umr baxshida qilgan ustozlar hamisha xotiramizda yashaydi...206

“Sadriddin Salim Buxoriy” MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Adadi 30 nusxa. Hajmi 212 bet. Format A4. Buyurtma №480. 2023 yil